

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII Ч. 151. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го СЕРПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 20, 1976 No. 151. VOL. LXXXIII

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ЗДОБУВ РЕСПУБЛІКАНСЬКУ НОМІНАЦІЮ, ПЕРЕМОЖЕНИЙ РЕГЕН І ЙОГО ВИБОРЧИЙ АПАРАТ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОВНУ ПІДТРИМКУ У ВИБОРАХ, ДЕМОНСТРУЮЧИ ЄДНІСТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

Канзас Сіті. — Як можна було очікувати та як наперед заповідали обслідування, президент Джералд Форд здобув республіканську номінацію на президента ЗСА в першому голосуванні, перемігши відносно малою різницею, бо тільки більшістю 117 голосів, свого суперника, колишнього губернатора Каліфорнії Рональда Регена. Президент Форд одержав 1,187 голосів, а Реген 1,070. Для перемоги потрібно було 1,130 голосів. Зголошення та підтримка кандидатів почалися пізно ввечері в середу, 18-го серпня, але перемогу президента Форда перерішили щойно відданих на нього 20 голосів делегатів Західної Вірджинії, що була третьою з кінця в позачасовому порядку голосування стейтів та голосувала вже пів години по півночі, отже в четвер, 19-го серпня.

Ціла виборча процедура була незвичайно драматична, з уваги на велику популярність обидвох кандидатів. Насамперед зголошено кандидатуру Рональда Регена. Уже саме повідомлення про зголошення цієї кандидатури викликало ентузіастичну демонстрацію прихильників Регена, яка повторилася після того, як цю кандидатуру формально зголосив губернатор Невади, Пол Лаксальт. Подібні ентузіастичні, хоча і короткі демонстрації прихильників делегатів відбулися також після того, як губернатор Мічигану, Вільям Міллікен, запропонував кандидатуру президента Джералда Форда. Обидва кандидати, Рональд Реген і Джералд Форд, слідували за зголошенням їх кандидатів та демонстраціями і після того за виборами із своїх готельних квартир. На конвенційній залі були присутні тільки їхні родини.

Тому, що перемога президента Форда була вже наперед майже запевнена, між делегатами, прихильниками обидвох кандидатів, увесь час була помітна сильна акція за тим, щоб довести до кандидатури переможеного Регена на віцепрезидента.

На Оселі СУМА відбувся спортивний табір

Від 25-го липня до 14-го серпня ц.р., на Оселі СУМА, в Елленвіллі відбувся варіор, четверта Спортова Школа ім. ген. хор. Т. Чупринки. В склад команди входили: Я. Петрик — командант, Р. Мельник — бунчужий, Б. Явірська — писар, п-ї Коцька — перша допомога. Інструктори були дібрані із українських фахових спортовців та студентів фізкультури: С. Косіянко — головний інструктор, Б. Гайдучак, Л. Кармелюк, Г. Куца, М. Кіларська, М. Шкірка, М. Мачула, Я. Лавро.

Голосом Спортової Школи було: „В здоровому тілі — здорова душа“. В програму табору входили: копання м'яч, відбивання, легка атлетика, плавання, дозвілля, вправи й стук — пук. Відбулися висвітлювання фільмів, гутірки та інші теоретичні заняття. На запрошення Команди Спортової Школи відвідали та говорили на теми: Ігумен о. д-р В. Гавліч, ЧСВВ, парох св. Юра з Нью-Йорку: „Спорт для душі й тіла“; член Головної Управи СУМА В. Бачара — „Потреба української мови“; — пластун-сеніор І. Раковський — „Наркотики — руйнування людського тіла“, урядовий керівник розвитку молоді Л.

від чого сам Рональд Реген рішучо відмовлявся.

Негайно після висліду виборів обидва кандидати, переможець і переможений, а за ними і всі делегати драматично продемонстрували єдність в Республіканській партії та спільні змагання до перемоги у листопадових виборах. Вкортці після здобуття перемоги, президент Форд зі своїми співробітниками і дорадниками, виїхав зі свого готелю до віддаленого на яких три милі готелю свого переможеного суперника Рональда Регена, відбув з ним довшу розмову і опісля вони обидва, як найбільші друзі, виступили спільно перед численно зібраними представниками преси, радіо і телевізії. Президент Форд насамперед погратулював Регенові за його надзвичайно інтенсивну та успішну при цьому дуже джентельменську передвиборчу кампанію, стверджуючи, що наголошували ними в цій кампанії суперечності в жадному разі не відносилися до принципів Республіканської партії та що в тих принципах вони одностайні, хоча різняться в підході та погляді на ряд актуальних справ. Те саме опісля потвердив Рональд Реген, який вже раніше, ще перед зустріччю, передав президенту Фордові вітання за перемогу. Зустріч та розмова і спеціальний виступ президента Форда і Рональда Регена, як і опісля голоси численних делегатів були переконливою демонстрацією єдності в Республіканській партії, під знаком якої продовжитиме тепер підготовка до листопадових виборів.

В останній день конвенції, в четвер, 19-го серпня ввечері, мали відбутися номінації та обрання кандидата на віцепрезидента. В середу і в четвер рано це не було відомо кого запропонує президент Форд. Згідно з повідомленням Білого Дому, він перше звернеться до Рональда Регена, але мало хто сподівається, що Реген прийме цю пропозицію, він кількакратно заявляв, що не планує кандидувати на віцепрезидента. Коментатори твер-



ПРЕЗИДЕНТ ДЖЕРАЛД ФОРД

дять, що найкращі шанси мають сенатор Говард Бейкер із Теннесі, який в перший день Республіканської конвенції виголосив головну промову і який відомий з ролі, яку він відіграв під час сенатських переслухань Ватергейтської афери. Добрі шанси здобути віцепрезидентську номінацію має Вільям Ракелсгаус, колишній заступник генерального прокурора ЗСА. Однак, існує можливість, що президент

Форд обере кого іншого. В кожному разі заки це число „Свободи“ дійде до читачів, справа республіканського кандидата на віцепрезидента буде перерішена.

Заповідають дальші вибухи на Гуадалупе

Гуадалупе. — Послугувачись сейсмографами та іншими інструментами, французькі науковці ствердили, що вулкан Ла Суфрієр, який вибух минулого понеділка, має в тисячу разів більше енергії тепер як 1-го червня. Науковець П'єр Брус, який передбачив вибух вулкана минулої неділі і за порадою якого власті виважили 72,000 осіб із безпосередньо загроженої зони радіусом вісім миль, передбачає ще один вибух цього вулкану на західному по-

бережжі острова. Використавши відносний спокій, власті почали швидко евакуацію худоби із загроженої зони, що її в посіпку залишено минулої неділі. Обсерваторія 1,600 метровою вулкану утруднюють густі хмари і мряка, які оточили його вершок після вибуху минулого понеділка. П. Брус передбачує, що вибух вулкану не знищить острова, хоча впливаюча лавя може завдати шкоди будинкам в безпосередній віддалі.

Помер Іван Тарнавський, секретар УНС в Пітсфілді, Масс.

До Головної Канцелярії УНСовою наспіла вістка, що 15-го серпня ц.р. у Пітсфілді, Масс. помер нещодавно на 67-му році життя Іван Тарнавський, секретар місцевого 150-го Відділу УНСовою. Покійний народився у Скарпіві, повіт Золочів, прибув

до Америки у 1947 році і скоро включився в українське громадське життя. В 1960 році переїхав уряд секретаря 150-го Відділу УНСовою в Пітсфілді, Масс. і працював відомо на цьому пості до дня смерті. Осиротив дружину Анну та доньку Зеню.

ПІВНІЧНІ КОРЕЙЦІ СОКИРАМИ ЗАРУБАЛИ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ, ЧОТИРЬОХ ПОРАНИЛИ

Сеул, Південна Корея. — Командування Об'єднаних Націй інформує, що в четвер, 19-го серпня, північно-кореїські війська заатакували групу американських і південно-кореїських вояків, які отримали галуззя з дерев у здемілітаризованій зоні біля Панмунджом на південному кінці альянського „Мосту без ворогів“ та сокирами і мотиками зарубали двох американських старшин, а чотирьох американських і п'ятьох південно-кореїських вояків покалічили. Згідно з повідомленнями, група американських і південно-кореїських вояків виконували звичайне завдання, підтинаючи галуззя з дерев, які підійшли до північно-кореїських старшин з групою вояків та вимагали припинити отримання галузок. Вкортці після того до них підїхав вантажний північно-кореїський автомобіль з відділом війська і тоді один з північно-кореїських старшин

дав наказ убивати, що вояки і вчинили сокирами та мотиками.

У північно-кореїському радіоповідомленні сказано, мовляв „американські імперіалісти“ заатакували північно-кореїських вояків, які збротували проти отримання галуззя з дерев, яке — сказано в повідомленні — „було під північно-кореїським контролем“. В північно-кореїському повідомленні нічого не сказано про вбитих чи покалічених, але в японському радіоповідомленні згадується, що було вбитих також трьох північних корейців.

Президент Форд, який довідався про цей випадок в Канзас Сіті під час Республіканської конвенції, гостро засудив цей „брутальний і підлий“ напад на американських і південно-кореїських вояків, заявляючи рівночасно, що уряд Північної Кореї буде відповідальний за „консеквенції“.

Встановлено план для незалежності Південно-Західної Африки

Пітсбург, Південна Африка. — Конституційний Комітет в Південно-Західній Африці повідомив в середу, 18 серпня, про план створення багатрасового уряду, що має до кінця грудня 1978-го року здійснити незалежність цієї території від Південної Африки. Уряд цей буде створений згідно з вимогами Об'єднаних Націй та за „тихою згодою“ уряду Південної Африки.

Південна Африка досі гостро і рішучо протидіяла всім спробам і заходам послабити владу її білої меншості на прикордонних територіях. Проте, під сильним міжнародним натиском уряд Південної Африки остаточно погодився на незалежність Південно-Західної Африки, як і минулого тижня погодився на незалежність цієї території.

Папа потвердив вибір вірменського Патріярха

Рим. — Ватиканський прес-офіцій „Л'Оссерваторе Романо“ помістив інформацію, що Папа Павло VI, у відповідь на письмове прохання всього вірменського католицького Патріярха Гемая Петра XVII Гедігіяна, підтвердив його вибір та на спеціальній аудієнції вручив йому омофор. Вселенський Архієрей окрема відмітив вірменський Вірменський Католиць-

кої Церкви і прив'язаність усіх її членів до Апостольської Столиці, що „в ході століть була виявлена героїчним способом“. Вибір 70-літнього Блаженнішого Гемая Петра XVII на Патріярха Келікі був довершений у Римі, на Синоді Вірменсько-Католицької Церкви 2-го липня ц.р. Погосвідомлено місто Бейрут, столиця Лівану.

ПЕРЕСЛІДУВАНИЙ КГБ-ІСТАМИ ВАСИЛЬ БАРЛАДЯНУ „УПУВАЄ НА БОГА, НА ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ“

Нью-Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). На адресу „усього християнського світу“ та „людей доброї волі“, звертається житель Одеси, Василь Барладяну, листом, в якому розповідає про те, як органи КГБ переслідують його і його рідних за переконання, та просить зовнішній світ поцікавитися його долею.

Звернення Барладяну поширюється у самвидаві і останньою поділялося на Захід.

Подасмо його повний текст, без будь-яких змін, зберігаючи мову оригіналу.

ПРОТЕСТНЕ ЗВЕРНЕННЯ ВАСИЛЯ БАРЛАДЯНУ

Я, Барладяну Василь Володимирович, громадянин СРСР, житель м. Одеси, звертаюсь нині до братів по вірі, до всіх людей доброї волі з проханням про захист від свавілля.

Вчора, 16 червня 1976 року органами КГБ пограбовано мій тимчасове житло, пограбовано мою душу.

Ця організація полює на мене не перший рік.

На початку 1974 року листав за епізодичні знайомства з друзями і близькими деяких осіб, звинувачених в українському буржуазному націоналізмі, мене було виключено з лав Комуністичної партії, до якої я вступив з широким вірою в чистоту її принципів.

В травні цього ж року мене звільнили з посади завідуючого кабінетом мистецтвознавства при Одеському державному університеті та усунули від викладання етики та естетики в Одеському інституті інженерів морського флоту.

Мене звинувачували в русофобстві, українському і навіть давньоболгарському націоналізмі, оскільки я народився на берегах Дністра, освіту одержав на Україні, а дисертацію присвятив питанню про образ людини в літературі і мистецтві Другого Болгарського Царства.

Вслід за звільненням по-

тяглися митарства. Моя апеляція у вищі партійні органи викликала зливу наклепів і гонім.

Мені зруйнували дві сім'ї. Нагло випалили з Києва ліше за той „злочин“, що я — людина з вищою освітою — одружився з жінкою без освіти та ще й з двома дітьми на руках.

Закінчивши відмінно університет, будучи свого часу іменитим естипедантом, я займаюсь тим щоб займатися науковою діяльністю змушений був їхати до Якутії, аби за лопатою в руках здобувати собі шматок хліба. Як християнин, слідує заповітам Христовим, я прагну примирення з дійсністю, волів відмовитись від інтересу до питань політичних, ніс свою долю з терпінням і смиренням, заповіданим Господом.

Та в митарствах своїх я зіткнувся з десятками людей, що були гнані і обездолені ще за менші „пр провини“ ніж я. Безробітні, позбавлені можливості спілкування з близькими людьми, перебиваючись випадковими заробітками, ми на довгий час приречені були на жалюгідне, напівголодне існування в країні, яку зовуть країною „продвітаючого соціалізму“.

В холодному, темному, без єдиного вікна сараїчку, що правив мені за житло, міря-

(Закінчення на стор. 3-й)

„ІНТЕРНАЦІОНАЛІНІ“ ПОДРУЖЖА У ЛЬВОВІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ НАРОДОВИВЧУ ПОЛІТИКУ МОСКВИ В УКРАЇНІ

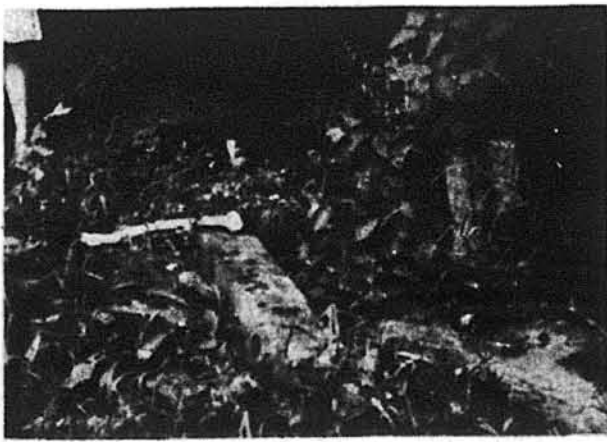
Київ. — відомих київських КГБівських „Вістях з України“ з 29 липня ц.р. надруковано статтю С. Борущука, науковця праціника Інституту суспільних наук п. н. „Навесільний русинський запрошені“. У ній С. Борущукий подає цифри і факти із статистики Палацу урочистих подій у Львові, що промовисто свідчать про ту смертельну загрозу, яка нависла над українським та іншими поневоленими неросійськими народами від запланованого в Кремлі „злиття націй“.

„Прошу свідків простелити на килими злагоді рушники“, — такими словами починається обрядовий церемоніал одруження у Палаці урочистості реєстрації шлюбу. С. Борущукий пише, що вже проминуло рік з цього часу, як в Палаці відбулося перше вінчання і відтоді на „рушник щастя“ стануло тут майже п'ять тисяч пар наречених. Автор статтейки подас вікову різницю молодят, яка є звичайно від одного до трьох років. У дальшому С. Борущукий підкреслює „живучість ще однієї сімейно-шлюбної традиції“, вияснюючи, що більшість молодих пар обирає спільне пріз-

„А МОГИЛИ МОЇ МИЛІ МОСКАЛЬ РОЗРИВАЄ...“



Так виглядають тепер порушоновані могили



Українських Стрільців в Тернополі

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1973.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮЗУ 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ідея дає напрям

Ще не так давно, бо заздалека кілька чи кільканадцять років тому, коли почали привортиватися в Україну вісти, про нові хвилі арештів, спершу культурних, а опісля й політичних діячів, серед українців на поселеннях зродилася була до деякої міри оправдана тенденція промовчання справжніх цілей, за які йшов змаг на батьківщині, щоб, мовляв, не пошкодити особам, які стоять у проводі цього змагання. Висунуто тоді навіть домагання, щоб не підносити у нашій пресі ідеологічно-політичних питань, не говорити про націоналізм та ідеалізм борців в Україні і наголошувати тільки суто гуманітарні та культурні вартості, за які в першу чергу йде змаг. Очевидно, що такий обережний підхід, в обличчі зашморгу КГБ'ської мотузки на шні культурних і політичних діячів, не по-збавлений рації, хоч він крив в собі небезпечку сповільнення діяльності і до певної міри відполітизування українського життя в діаспорі, що зрештою пізніше і сталося. Добре сталося, що ці поодинокі висловлювання міркувань не стали напрямками у нашій праці, бо як, наприклад, виглядали б ми сьогодні в обличчі нового звернення українських політичних в'язнів - націоналістів пересталою ними до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, про що була мова в одному з попередніх чисел "Свободи".

В документі, який надістався на Захід і який за посередництвом Пресової Служби ЗП УГВР опублікувала наша преса, виразно висувастися і наголошуватися політичні питання і вимоги та розкривастися остаточні цілі, за які йде змаг між українським народом і комуністсько-російськими імперіалістами, які, щоб заховати правду про національно-визвольний рух, судять його учасників за статтями кримінального кодексу, приписуючи їм різні злочини і антисовєтську пропаганду, називаючи їх тільки "антисовєтськими". Все це робить Москва з метою, — говорить у зверненні політичних в'язнів, — щоб "замаскувати імперіальну суть своєї національної політики і закрити широке незадоволення московської окупації в Україні, в Прибалтиці і на Кавказі". У зверненні також виразно вказується на найбільш цілі цієї боротьби, а саме: "Вихід України зі складу СРСР і побудова української держави", що, очевидно, рівнозначне з розвалом совєтсько-російської імперії.

Другою важливою ціллю борців в Україні є розкриття перед світом суті Совєтського Союзу, як російської імперії, що сильно вдарило по престижу Москви, яка боїться аналізу міжнародних відносин в СРСР і старіється з тих осіб, які мали до національно-визвольних змагань будь-яке відношення, ліквідувати, або принаймні ізолювати від зовнішнього світу. В документі для цього твердження наводяться відповідні приклади з заповіданням прізвищ осіб, які й досі перебувають в концтаборах або на засланнях, покрити жорстоко Москвою за їхні національні почування чи їх іншу участь в боротьбі проти московських імперіалістів.

Отже, наголошування ідеологічно-політичного характеру боротьби українського народу не тільки оправдане, але і потрібне. Без цих передумов ніхто бо щ еді не здобував тривалих успіхів. Потрібне також правдиве розуміння цієї боротьби і об'єднання для усіх політичних чинників на поселеннях, бо як каже Амальрик: "У боротьбі побіч ідеологічної бази потрібна сильна організаційність".

Віроломство Москви

В 1964-му році Юридична комісія Сенату ЗСА ствердила, що Совєтський Союз порушив понад 100 міжнародних договорів чи угод, а голова цієї Комісії, сенатор Джеймс Істленд, у звіті "Совєтські політичні договори і наслідки" писав: "Від початку існування Совєтського Союзу його уряд не додержав слова жодних договорів, з якими підписав договори. Він підписував пакти про ненапад із сусідніми державами, а опісля окупував ці держави. Він підписував обіцянки не вести підпільної діяльності в країнах, з якими хотів навести "примирення", а тоді чинично не додержував цих обіцянок... Я поважно сумніваюся, чи в цілій історії людства будь-яка велика країна встановила такий рекорд віроломства, як ця (СССР) протягом такого короткого часу".

Від часу, коли сенатор Істленд так влучно окреслював "закордонну політику" Совєтського Союзу, минуло 12 років і протягом того часу Москва продовжувала і продовжує поводитися "згідно з привычкою": порушує майже всі міжнародні пакти і договори.

Своє віроломство кремлівські верховоди продовжують сьогодні не тільки тим, що не додержуються Гельсінської Декларації, зокрема тих постанов, які стосуються пошанування людських прав. Вони порушують домовлення із ЗСА в справі обмеження підземельних атомних випробувань та вибухів до 150 кілотонн сили. Вони не додержують угоди, що прийняла одна третя всього зерна, закупленого Москвою в ЗСА, мусити бути доставлена американськими кораблями. І так без кінця і краю.

Щодо домовлення в справі підземельних атомних випробувань для мирних цілей та випробувань ядерної зброї, то розвідки чинники ЗСА твердять, що Совєтський Союз "порушив духа домовлення" прийняти двічі: 4-го і 29-го липня цього року, бо перший вибух правдоподібно мав силу 200 кілотонн, а другий — навіть більшу силу. Американський уряд зазначає, що Совєтський Союз "порушив духа домовлення", бо договір формально не ратифікували ні Москва, ні Вашингтон. Однак, беручи під увагу постійне віроломство Совєтського Союзу в минулому, можна з певністю твердити, що Москва все одно порушила б домовлення щодо обмеження підземельних атомних вибухів, навіть якщо б уряди обох держав це домовлення вже ратифікували.

До безконечної черги совєтського віроломства долучилися тепер також порушення недавнього договору між Вашингтоном і Москвою в справі доставки американського зерна до СССР. Минулого року, коли Совєтський Союз закупив у ЗСА велику кількість різного зерна, тоді Москва підписала угоду, що прийняла одна третя всього американського зерна буде доставлена до СССР американськими кораблями. Кремлівські верховоди, як можна було передбачити, не додержали і цього зобов'язання, що довело до того, що на початку цього місяця уряд ЗСА зголосив Кремлеві формальний протест.

Роман Разманний

РЕКОРД УКРАЇНСЬКОЇ ПРИСУТНОСТІ У СВІТІ

Потужна споруда модерністського характеру, що на довгі десятиліття залишиться свідком 21-ої Олімпіади у Монреалі, сьогодні вже віс пусткою, без спортсменів і глядачів. Але вдумливий відвідувач, який на стадіоні або на своєму телевізорі стежив за олімпійськими змаганнями, ще й тепер почує відгомін багатотисячної юрби, вигуків переможців і зіздання переможених.

Вони прибули сюди з усіх усюдів і встановили небувалі рекорди у всіх галузях спорту. Своєю діяльностью кожен змагун — переможець досвідчував присутність своєї національності в організованому спортовому житті людства.

Серед учасників Олімпіади не бракувало людей українського роду, але з чужинськими паспортними репрезентантами чужого прапора.

За них, роль творців присутності української нації у спортовому людстві, виконала відносно невеличка група молоді гри співучасті активістів з-поміж старшої громадськості.

Вони прибули сюди з віддусі, добровільно, та вступили в боротьбу і байдужим силам створили що українську присутність переконливіше, як будь-що досі.

Визнання того успіху належить членам Олімпійського Руху із групи "Смолоскип", Монреальському українському Комітетові та членам Монреальського Комітету Оборони Валентина Мороза.

У тяжких умовах суворой системи безпеки на цій Олімпіаді вони прорвали справжню, олімпійську зав'язку мовчання", що приховувала саме ім'я України української нації, багатой на видатних спортсменів.

Своїми зверненнями — заявами у монреальській франкомовній та англійській пресі Комітет Оборони Валентина Мороза — зохотів сотні чужоземних кореспондентів до вивчення і відкриття колоніального становища українських спортсменів. Опублікування однієї з тих відозв зібралося з виникненням "справи Віталія Ворозова": його, як твердили чужоземні кореспонденти, взято було на "додаткове ідеологічне перевиховання" у приміщеннях совєтської олімпійської безпеки.

Тоді преса, радіо і телебачення Канади та інших країн світу заговорили про українців та про Україну, як про "Великого Неприязного" на 21-ій Олімпіаді. Таким чином, акція в обороні неспортовця Валентина Мороза, борця за культурну й політичну самобутність України, призначилася також до актуалізації української спортової проблеми.

Щоденна присутність незламної групи хлопців і дівчат Українського Олімпійського Руху, що з осо-

бистими літерами на своїй одежі творили "живу стіну" з написом "Свобода України", не дозволяла учасникам Олімпіади забути цієї проблеми. Навіть серед шуму кількадесятитисячної публіки, що не ваче приплив і відплив моря заповнювала стадіон, поклинки тієї групи лунали на весь світ. Їхні слова підсилювали зорові спостереження телевізійних глядачів на усіх континентах.

Дійсно, що ніколи така мала горстка українців не створила такої великої присутності української проблеми серед таких широких мас людей на всій земній кулі: буквально від Північного до Південного полюсу, від Монреалю до Камчатки, Токіо і Мельбурну.

Вінок першості у цьому зусиллі віддамо двома молодим українцям з Канади.

Любомир Шух із Торонто свідомо пішов на зудар з органами безпеки. Він не підпорядковувався наказові зупинити блакитно-жовтий український прапор та покинути стадіон і за це по-квіс деякі "болотні консерватори". Але морально він переміг. На довгі роки він залишив нащадкам українського роду свою пригадку: українська правда може перемогти московську кривду тільки тоді, коли знайдуться сміливі українці, готові піти на безпосередній зудар.

Данило Мигаль із Тан-дерей у Канаді своєрідно ударив поклосніальній політиці Кремля в галузі спорту. Він проредсєє криз кордон охоронців стадіону і серед совєтських та німецьких гравців розвинув український блакитно-жовтий прапор. Його барви він змінив словами: "Свободу Україні!"

Як зазначив монреальський часопис "Газет", це був сильний "удар із позиції українського націоналізму". Той удар змусився характерною рисою українського гумору: Данило Мигаль на олімпійському майдані виконав декілька символічних кроків танцю "Гопак". Навіть неозначені з українськими національними барвами глядачі зрозуміли, що це — українське, на свій лад, глузус собі з совєтської спортової тюрми народів і всіх тих, що підтримують або промовчують її.

Понад 60-тисячна публіка прихильно прийняла цей сатиричний протест, як ще одну, і то дуже людяну спробу української молоді створити присутність України на 21-ій Олімпіаді.

Сьогодні, модерний стадіон 21-ої Олімпіади у місті Монреалі сумує без спортсменів і глядачів. Але вдумливий відвідувач, на мить прикинувши повіки очей, знову бачить молодих людей з блакитно-жовтими

Я. Гайвас

НА ШЛЯХУ ДО ПОКРАЩАННЯ

(Дискусія)

Ік завжди так і тепер перед і в часі Конгресу УККА "спосіб" (лапки в ніякому разі не означають применшення ваги, а тільки підкреслюють досить значне неокреслення позиції) буде призначити змін, нових людей при кермі, а привади чинники будуть підкреслювати потребу загальної консолідації, мобілізації всіх наявних сил.

Зупинімся на хвилину над цими двома "полосами": перебарання керма у нові руки, або загальної консолідації довкола дотепершніх привади груп і осіб. Вже після короткої наудуми і аналізу насувається думка, чи була ми не опинили нашого історичного поїзду? Чи де с ті людські кадри, ті сили серед опозиції та й разом з нею серед привади кол консолідації і співпраці яких мали б породити зрушення і з успіхом повести далі громадське життя? За серйозне це діло, щоб ми могли відволітис фразою. Тут треба цупко триматися дієсного стану, треба холодно розрахувати, опертого на фактичних даних, тут немає місця для самозадоволення побожними намірами. Тут величезна відповідальність і тих, що при владі, і тих, що намагаються пере-брати її, або принаймні захитати співважильні позиції.

То що: не змагати до консолідації, нарешті залишити її і декларатию про неї? Бо ж якось так складається, що в часі, коли про неї найбільше говорять, її найменше видно, а ті, що найголосніше про неї, найбільше підраивають її.

В ніякому разі! Консолідація, концентрація сил завжди ведуть до кращого і це сьогодні потрібно більше, як колись. Та сьогодні, це вже не дає основної, остаточної розв'язки, це не розв'язує фундаментальних найбільш питань нашого життя і через те, навіть коли б здійснювало, вже не винесе нас на вищий поетем розвитку.

Колісь це було можливо. Заправлених громадських і політичних діячів на різних поемах було багато, звести їх в єдно значило б створення насправду великої сили, що могла б привести до звороту і зрушення... Тепер це статися не може. Тепер колішні активні й заправлені

прапорами і чус їхній поклик до совісті людства: "Свободу Україні!"

А гадуючи односторонньо одного з них із групою полісменів і протестний голік іншого українця, той відвідувач напевно визнає:

Прорвавши олімпійську "залізну зав'язку", ті молоді українці й українці встановили небувалі рекорди української присутності у світі!

Ік завжди так і тепер перед і в часі Конгресу УККА "спосіб" (лапки в ніякому разі не означають применшення ваги, а тільки підкреслюють досить значне неокреслення позиції) буде призначити змін, нових людей при кермі, а привади чинники будуть підкреслювати потребу загальної консолідації, мобілізації всіх наявних сил.

Зупинімся на хвилину над цими двома "полосами": перебарання керма у нові руки, або загальної консолідації довкола дотепершніх привади груп і осіб. Вже після короткої наудуми і аналізу насувається думка, чи була ми не опинили нашого історичного поїзду? Чи де с ті людські кадри, ті сили серед опозиції та й разом з нею серед привади кол консолідації і співпраці яких мали б породити зрушення і з успіхом повести далі громадське життя? За серйозне це діло, щоб ми могли відволітис фразою. Тут треба цупко триматися дієсного стану, треба холодно розрахувати, опертого на фактичних даних, тут немає місця для самозадоволення побожними намірами. Тут величезна відповідальність і тих, що при владі, і тих, що намагаються пере-брати її, або принаймні захитати співважильні позиції.

То що: не змагати до консолідації, нарешті залишити її і декларатию про неї? Бо ж якось так складається, що в часі, коли про неї найбільше говорять, її найменше видно, а ті, що найголосніше про неї, найбільше підраивають її.

В ніякому разі! Консолідація, концентрація сил завжди ведуть до кращого і це сьогодні потрібно більше, як колись. Та сьогодні, це вже не дає основної, остаточної розв'язки, це не розв'язує фундаментальних найбільш питань нашого життя і через те, навіть коли б здійснювало, вже не винесе нас на вищий поетем розвитку.

Колісь це було можливо. Заправлених громадських і політичних діячів на різних поемах було багато, звести їх в єдно значило б створення насправду великої сили, що могла б привести до звороту і зрушення... Тепер це статися не може. Тепер колішні активні й заправлені прапорами і чус їхній поклик до совісті людства: "Свободу Україні!"

А гадуючи односторонньо одного з них із групою полісменів і протестний голік іншого українця, той відвідувач напевно визнає:

Прорвавши олімпійську "залізну зав'язку", ті молоді українці й українці встановили небувалі рекорди української присутності у світі!

Ярослав Гриневич

В ОБИМАХ "БЕЛЛІ"

У четвер, як я приїхав з моїми добрим приятелем Глушакми у Маттіак, місцевість на Лонг Айленді недалеко містечка Рівергед, — погода була соняшна, на небі ні хмаринки. Лонг Айленд це ніби півострів, рама, що простягається від Мангеттену в напрямі до Атлантичного океану. Але коли взяти під увагу, що це рама перетинає Іст Рівер, тоді Лонг Айленд — це великий острів. Туди веде автострада, там іде залізниця, при дорозі тут і там гарні, модерні будинки, школи, величавий університет з мешкальними домами для учнів, готелі і багато церков. В гармонійному сусідстві два Глен Ков. Один — поспілість ОО Васілія, а оподалік житлова база більшешинських "дипломатів".

Ми переїжджаємо це місце швидко і вкортці опісля в Рівергед. Звідси повертаємо у Маттіак, місцевість, де живуть Галина і Олександр Глушки. На рівнинній острові Лонг Айленду багато фарм, власниками багатьох яких є українці. У Маттіакі з вулиці, але стоять теж самітні

центру УККА, його головний канцелярй. Чого не поладжувати справ, і проволікають... Все це до деякої міри правда.

Але що це все має робити? Одна-двоє людей в діловому центрі УККА? Та це ж очевидний абсурд вимагати від них більше видатності праці, як вони дають. Ті, що працюють там, знають, що вони працюють до своїх людських меж. Вимагати від ділового осередку УККА, від його головного канцелярй більше треба, навіть не раз понарікати не шкодить, але на тому не може бути кінець. Ми дійшли до того пункту в нашому житті, що його треба значно зміцнити, розбудувати, дати нових людей і створити їх передумовами для праці. Приходить пора, коли канцелярй УККА стає справжнім осередком не тільки для Відділів УККА, але взагалі для різних виявів у громадській праці. Тому в канцелярй УККА, на яку падають щораз нові завдання, а завтра буде падати їх значно більше, треба більше працівників. Саме тут і ключ до успіху її праці. Вона бо фактично стає диспозіційним і оперативним осередком громадського життя. Щораз більше звертаються до неї за інформацією, порадою, допомогою. Колісь велику частину цих завдань виконували відділи різних громадських організацій і їх централі. Тепер тих відділів щораз менше, централі щораз вужі. Отже, очевидна тенденція звертатися з усім до канцелярй УККА.

Делегати на Конгрес, і ті з привади груп, і ті, що почують себе опозицією, мусять цю проблему розв'язати. Не тільки "поручувати" її і дискутувати. Дискусія — велике і потрібне діло, але тут треба рішення і розв'язки. Рішення і рішучість знайти нових працездатних людей і придбати відповідні фонди! А це може зробити тільки ціла наша громадськість.

Саме тут "таксація" іде крок в крок, або й випереджує "репрезентатію". Во без того наше життя культури та діл, далі будуть нарікання й взаємні докори. Далі будуть очікування на покращання, а покращання не буде, бо не буде передумов для нього. Завданням XII Конгресу ці передумови створити!

ВОТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСОЮЗУ!

Гудечек, Олдржіх Блажек, Карел Мінарж, Ота Єсен, Ладіслав Кайл, Мілада Шпалова, Владімір Коварж, Маріт Бенка, Янко Алексі, а також багато інших, які творили на принципах реалізму. Таким чином, чеські і словацькі художники, які жили і працювали між українським населенням, прямо або непрямо стали співучасниками у будівництві культури і у великій мірі сприяли розвитку місцевого українського образотворчого мистецтва... (стор. 74). Тут же відомо резюме словачського, німецького і англійського мовами та численні репродукції українських, чеських і словацьких мистців з українською тематикою.

Слід додати, що книжка не обійшла мовчанкою і політики, склавши її данину. Автор не забуває вказати на заслуги Леніна, підкреслює ідейний напрям та комуністичний інтернаціоналізм. Та не зважаючи на ці політичні забарвлення, праця С. Галяка заслуговує на увагу і є вартісним вкладом в історію українського мистецтва.

Я. Сірка

СЛОВОМ І ОБРАЗОМ

Степан Гапак, відомий український малюв і скульптор на Пришівщині, не задовольнявся лише своїми мистецькими творами, а видав вартісну наукову працю — "Образотворче мистецтво українців Чехо-Словаччини (1918-1945)". Видавсь: Словацьке Педагогічне Видавництво в Братиславі. Відділ української літератури в Празі, 1975. Наклад: 1000 примірників.

Всякий, хто хоч трохи обізнаний з образотворчим мистецтвом закарпатських та пришівських українців, привітає це видання, бо воно перший раз з історичної перспективи представляє нам досягнення українських майстрів Закарпаття і Пришівщини разом взятих. Відомо, що не раз українським мистцям присвоювали угорці, словаки чи чехи, не кажучи вже про те, скільки їх приналежали росіяни. Саме з цього боку праця Галяка уводить трохи ясності у це питання.

Після короткого вступу автор у першому розділі "Образотворче мистецтво Закарпаття та Пришівщини" (стор. 7-40) подає історію початків організованого мистецького життя цього краю на початку цього сторіччя. Головною заслугою в організуванні української школи малювання на Закарпатті С. Галяк приписує Й. Бокашеві та А. Ердеї, які виховали численних майстрів пензля, які стали відомими далеко і за межами цього краю.

Степан Гапак знає важку дорогу малювання на Пришівщині, бо сам її пережив: "Розвиток українського образотворчого мистецтва на Пришівщині за буржуазної Чехо-Словаччини не йшов таким темпом, як на Закарпатті. Не було творено ніякої творчої організації, яка би ініціювала вела творче життя художників; і на велику шкоду справі українським художникам

Пришівщини (адміністративно в рамках Чехо-Словаччини) були відділені від Закарпатської України, а після 1939 року зовсім були відокремлені від себе державною границею Угорщини і т. з. Словацького штату. Таким чином вони були відірвані і від ідеї мистецького змислу, яким жили художники Закарпаття" (стор. 31-32). Тут слід додати, що автор і словом не згадує сьогодишнього становища поміж обома частинами — Закарпаттям і Пришівщиною. Змінилися лише назви держав, а кордон залишився ще суворіший, ніж раніше. Якщо до 1939 року художники Карпатської Русі могли організуватися, то сьогодні вони не можуть навіть вільно відвідувати один одного, це те, про що Гапак і словом не згадує.

Все ж таки і за скрутних умов українці Пришівщини спромогли на відомих майстрів пензля: Д. Милого, М. Дубая, Я. Гротковського, Ф. Гібалу та ін., які відомі в Чехо-Словаччині, але не в Україні.

Щикавою є друга частина — "Українські художники в Чехії" (стор. 41-54). Тут з-поміж низки українців, які навчалися в Чехії (головно в Празі), Гапак згадує В. Касіяна, М. Кобринського, І. Северу, М. Бринського, М. Петрицю та долає: "Після закінчення Празької Академії чл. Вищої художньо-промислової школи, деякі українські мистці залишилися в Празі, а інші розійшлися по світі (стор. 53). І в цьому огляді багато не змінилось, бо молодим закарпатцями дорогою у західні академії закріпалася, а натовістю вони дістали "змоту" асфальтовані у Москві чи Ленінграді, а на Пришівщині теж не краще, хібащо до Праги слід додати ще й Братиславу.

Інтерес читача викликає третій розділ: "Чеські художники на Закарпатті та Пришівщині" (стор. 55-72). Тут довідуються про "добру пару десятків чеських майстрів, які їздили на Підкарпатську Русь (зокрема після роману Ольбрахта "Микола Шугай")", як в екзотичну країну, й захоплювалися її мальовничою природою. Наслідком цього появилася низка картин про Закарпатську Україну — її красоти й мешканців стали мистецькими об'єктами для чеських мистців".

Підводячи підсумки цього періоду С. Гапак зазначає: "Колі особливо в Чехії переважали і булили декаденті течії формалістичного мистецтва капіталізму, на Східно Словаччину і Закарпаття приходили за сюжетами для своїх творів такі чеські і словацькі художники, як Людовіт Куба, Антонін

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

ючі кроками шість квадратних метрів, відведених мені долею, я з напруженою умом мую серця намагався зрозуміти причини, що накладають гоніння на саму душу, саму мислячу частину інтелігенції.

Аналізуючи твори Маркса та його послідовників, я прийшов до висновку, що в мене і до мене подібних відібрані всі людські права лише за те, що ми не вміємо і не хочемо стати безбачечними, що ми неспроможні відмовитися від національних здобутків, від святинь та історії народів, діти яких ми є. Така логіка марксизму.

Наслідком цих болючих роздумів стала стаття "Pro i contra" (За і проти), повість про життя і думи інтелігентів-вигнанців "Комприміс не Буде!" та цілий ряд віршів і статей з національного та інших питань загальнодемократичного змісту.

Все це потрапило під час свавільної процедури, що навіть віддалено не нагадувала обшук, який дозволяється законом.

Особи, що назвали себе працівниками радянської міліції, вдерлися на квартиру моєї бовушної дружини, яка з сучасного християнського співчуття дала мені тимчасовий притулок, в час, коли господарство було відсутнє. На мої спроби не допустити наруги над житлом одинокі жінки-матері в П'юджетстві, "роботи" прислани органами застосували силу та наказали "не шевелитися".

Не дивлячись на те, що ордером на обшук передбачалося вилучення якихось, ніби-то наявних в квартирі, "фактивних документів", "законники" накиннули на листи, рукописи, книги. Євангеліє, Життя святих, Діяння та послання святих Апостолів, — все це, що є хлібом душі кожного християнина, "перетворилося" у фальшиві документи й було вилучено. До розриву "фальшивих документів" потрапили рукописи віршів, статей, повістей, дві книги Миколи Бердяєва, збірник статей з глибоких, фотоприкладів, книга (фотовідбиток) О. Солженицина Раківий корпус, та ряд інших матеріалів.

Обшук, що носив скорше характер погрому, тривав бі-

льше п'ять годин. Книжки, надзвичайної цінності, "шукані" інтелектуальні скарби" звалювали з трьохметрової висоти, ніскільки не піклуючись про їх збереження.

Протокол обшуку мною не підписаний, так як при його проведенні були порушені найелементарніші норми законності:

- ордер на обшук був виданий прокурором району, що ніякого відношення до місця знаходження квартири немає;
- обшук проводився у відсутності господарів дому;
- при обшуку вилучено матеріали, що не мають нічого спільного з предписаним в ордері;
- працівниками органів застосовувалася фізична сила, порушувалися елементарні етичні норми поведінки.

Мета, з якою був здійснений "міліцейський" обшук з ціллю вилучення "фальшивих документів", доконечно ясна.

КГБ, намагаючись прикритися машинкою боротьби з побутовими злочинами, розраховує на черговий безшумний арешт людини за її політичні погляди і пошуки істини, які негласно заборонені в моїй країні.

Я не певен, що допишу ці рядки... Як християнин, як друг українського народу серед якого я живу, як дослідник болгарської культури і мистецтва, як людина, що прагне до визнання людських прав за всіма народами, незалежно від національності, я звертаюсь до вас браття по вірі, до вас, українці, болгар, до всіх мислячих людей доброї волі не залишитися байдужими до моєї долі.

Я не звинувачую. Конституція країни, в якій я живу, мені гарантовано право на свободу переконань, на свободу слова і совісті.

Включення членів "люди, які не поважають конституції" до ряду впереваченом П'юджетстві.

Давати покази таким людям і відмовляюся заради.

Уповаю на Бога, на всіх людей доброї волі, оскільки не я підняв меч.

м. Одеса, 17 червня 1976 р.

Барладу Василь

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД...

(Продовження зі стор. 1-01)

чих змагань проти демократичного президента когось кандидата Джімі Картера та віцепрезидентського кандидата Волтера Мондейла.

Щодо політичної програми (платформи) партії, то Республіканська Конвенція закінчила її вночі з вітерком, 17-го, на середу, 18-го серпня. Коментатори вказують, що цьогорічна республіканська платформа є найбільш консервативною від 1964-го року, коли республіканським кандидатом "на президента був сенатор Рері Голдвотер з Арізоною. Щодо закордонної політики, то платформа, наприклад, зазначає, що політика ЗСА відносно СССР мусить бути базована на "реалістичній оцінці комуністичної загрози в світі", але також твердить, що Америка готова співпрацювати із Союзним Союзом щодо договорів, які забезпечили б світовий мир і стабільність. Під натиском з боку табору Регена, президент Форд і його прихильники погодилися на те, щоб в платформу був включений додаток, який фактично критикує деякі частини дотеперішньої закордонної політики, введеної президентом Фордом і державним секретарем Генрі Кіссіджером, а саме, критично оцінює політику "детанту" із Союзним Союзом, як рівнозначну критику підписання Гельсінкської Деклярації в серпні 1975-го року. В додатку, виготовленому прихильниками Регена, сказано, що уряд ЗСА не повинен підписувати таких договорів, як Гельсінкська Деклярація, щоб не "вбивати в них людей, які тепер не віщують свободою, надії, що вони колись її здобудуть". Це недвозначний натяк, що консервативні елементи Республіканської партії вважають, що уряд ЗСА в Гельсінкському погодився з фактом, що Союзський Союз загалом, задержав свою дотеперішню контролю над Східною Європою. Президент Форд і його дорадники рішили не протиставляти цьому додаткові, бо вважали, що він не такий важливий, щоб зводити серйозну боротьбу з консервативними і тим же більше роз'єднати Республіканську партію. Інтересно, що промовці під час конвенції під час зголошення кандидатур та дебатів кілька разів покликувалися і цитували "найбільшого громадянина світу", Ол. Солженицина.

Щодо інших пропозицій відносно закордонної політики, то платформа Республіканської партії зазначає, що Америка повинна старатися "згорчати відносини" з Комуністичним Китаєм, але

також мусить додержатися збройного договору з Націоналістичним Китаєм (Тайваном), щоб запевнити його свободу і незалежність. Відносно нової зброї та оборонного бюджету, республіканська платформа пропонує збільшити оборонний бюджет і розпочати розбудову нових бомбовиків і ракет, щоб протиставити всезростаючій мілітарній силі Союзського Союзу та інших держав Варшавського Пакту, але в той самий час продовжувати переговори з Москвою в справі договору відносно обмеження стратегічної зброї та загальнооборонного розброєння. Платформа також закликає до тіснішої співпраці ЗСА із союзниками з Північно-Атлантичного Союзу (НАТО).

Відносно внутрішньої політики, Республіканська партія в своїй платформі виступила проти пропозиції ліберальнісі вітки, щоб федеральний уряд гарантував кожній, хто хоче працювати, zatrudнення. Платформа твердить, що така гарантія погасила б за собою великі збільшення в податках і великий дефіцит в державному бюджеті. Республіканська платформа також виступає проти встановлення програми примусового забезпечення здоров'я, але мистить постанову, щоб був схвалений Додаток до Конституції ЗСА, який припиняє всі примусові переміщення автобусами для встановлення расового балансу в школах, як рівнозначний постанову, щоб місцевості мали право дозволити молитви в публічних школах, однак, щоб ці молитви не були зв'язані з жадним специфічним віровизнанням. Республіканська конвенція також заявила проти резолюції, що вимагає приватної пальної зброї федеральним урядом, однак рішила, що повинен бути схвалений Додаток до Конституції, який охороняє всі "права на життя для не народжених дітей", тобто забороняє проти абортів. Республіканська платформа також закликає до схвалення Додатку до Конституції в справі рівноправності жінок в усіх сферах життя.

Хоча деякі ліберальні республіканці вважають, що президент Форд і його дорадники не повинні були погодитися на деякі більш консервативні пропозиції платформи, то речники Білого Дому заявляють, що така платформа була потрібна, щоб здобути підтримку тих республіканців, які піддержували кандидатуру Рональда Регена.

Хоча деякі ліберальні республіканці вважають, що президент Форд і його дорадники не повинні були погодитися на деякі більш консервативні пропозиції платформи, то речники Білого Дому заявляють, що така платформа була потрібна, щоб здобути підтримку тих республіканців, які піддержували кандидатуру Рональда Регена.

„ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ“...

(Закінчення зі стор. 1-01)

вішого для нього ствердження, підкреслюючи, "міжнародність" подружжя, які моваля, засвідчують "життєвість законної міри радянського способу життя" — його глибокий інтернаціоналізм. У цьому ж Палаці — пише С. Воруцький — звичайно за рік часу "представники майже двадцяти національностей нашої соціалістичної Вітчизни. Серед них українці і росіяни, білоруси і поляки, євреї і литовці, казаси, туркмени, естонці, представники інших народів Країни Рад". Усе ж таки найбільшу кількість одружених пар, як вказує статистика, створюють люди однієї і тієї самої національності. Однак С. Воруцький зараз же додає, що вже існує багато мішаних подружж. Особливо поширені шлюби між українцями і росіянами (понад 80 відсотків

від усіх змішаних одружень), українцями і білорусами, поляками, представниками інших національностей". За статистикою, на протязі року, в деяких місяцях міжнародні шлюби становили більше 40 відсотків всіх одружень, а в цілому за рік, кожне четверте подружжя було мішане.

С. Воруцький не забуває подати прогнози на майбутнє, пишучи: "У майбутньому, як показує статистика, міжнародний шлюб, як і інші прогресивні явища у сімейно-шлюбних відносинах, збільшуватимуться. Утворення змішаних шлюбів, а також сімей — є одним із важливих шляхів зближення націй, взаємозбагачення їх новими, кращими традиціями і культурою народів-братів".

Норвегія затримована силою совєтської флоту

Осьло. — З уваги на те, що в Північному Льодовитому океані, зокрема в Баренцевому морі, де не встановлено точних кордонів між СССР і Норвегією, почали нещодавно появлятися совєтські кораблі, норвежський уряд затримовує можливим конфліктом між цими двома країнами. У тих північних водах знаходяться великі по-

клади нафтової ропи та багато риб, а рівнож ці води є стратегічно важливими для Союзського Союзу, як вихід до Атлантичного океану. Хоча досі не було суттєвих між совєтськими і норвежськими кораблями, то по-явилася в тих водах совєтського літаконосця "Кієв" та інших воєнних кораблів затримовувати Осьло.

Союзний День Філадельфійської Округи відбудеться 26 вересня в Трентоні, Н. Дж.

Брістоль, Па. (с. г.). — В п'ятницю, 13-го серпня, тут в залі Українського Громадянського Клубу відбувся засідання Ділового Комітету Філадельфійської Округи для влаштування "Союзного Дня".

Наради відкрив і ними проводив голова Комітету Михайло Голіно, а секретарював проф. Степан Шилкевич. Відкриваючи нараду, голова Комітету поінформував, що Союзний День відбудеться в неділю 26 вересня 1976 року на площі Народного Дому в Трентоні, а для успішного його переведення поодинокі референти вже поробили відповідні заходи. В зв'язку з цим він покликав до слова референта Свята Федора Петрича, який поінформував, що буде багата мистецька програма та що Миттом Дня є відзначення 200-річчя Аме-риканської Незалежності та 100-річчя українського поселення в Америці і вшанування союзних піонерів. В мистецькій програмі виступити відомо танцювальна група "Чайка" з Трентону, а також хор молодих студентів з Трентону під диригентурою проф. Володимира Третьяка. Буде забава з танцями при звуках оркестру п. Івана Ольховського з Трентону.

Координатор Союзного Дня, а також голова Округи Петро Тарнавський, інформував, що крім мистецької програми також відбудуться спортивні змагання копаного м'яча між командами У С О середку "Трибу" Філадельфія і УСО середку "Тигри" Трентон. Змагання відбудуться за часу УНСОУ — Централі. До участі в святі Округи запрошені всі доколичні Союзні Округи, як також все членство і суспільно-громадські установи.

Господарчий референт свята Михайло Мартиненко інформував, що вже пороблено заходи для успішної праці кухні з українськими стравами. Над звітами відбулася річеза дискусія і всі були згодні з пропозиціями референтів.

Голова Комітету заповів, що буде старатися про різні розваги для молоді та що аступ на "Союзний День" вноситиме тільки один долар від особи.

У нарадах крім згаданих, взяли ще участь Іван Данківський — фінансовий референт, Степан Гавриш — пресовий референт і члени Комітету — Йосиф Осередчук, Войчук та Дідич.

Великий успіх молодого науковця

Рідко масмо нагоду зустріти чи читати про науковця, який досягнув дійсно чогось надзвичайного. Такий успіх надає не тільки глибокого знання, але й багато праці.

Д-р Степан Степура, син Катерини і Теодора, довершив великого осмислу, чого науковцям через десятиліття праці не вдалося досягнути, а це покрити металічні мішанини, окладами. Д-р С. Степура розробив новий концепт і експериментально доказав вартість свого винаходу. Його винахід уможливив оперувати турбінні мотори навіть до 400 ст. Цельзіуса вище, ніж дотепер було можливим. Це великий поступ, бо дотепер перелічна температура турбінних моторів була підвищена на 10 ст. Цельзіуса кожного року. Оперування моторів при багаті вищих температурах принесло великі опадності та зменшило занецищення повітря. Той новий винахід уможливив використання залізних мішанин в турбінах, що досі було не до подумання. Тепер багато приватних підприємств переводить далші евалюації цього винаходу у своїх власних моторах. Цей новий винахід НАСА вибрала для показу на Кеннеді Стейтс



д-р Степан Степура

Сентер на Фльориді. Однак, це не першина, що д-р С. Степура це довершив. Він уже опублікував понад 20 підставових і оригінальних робіт, як рівнож часто виступав по різних наукових з'їздах. Про свій новий винахід він говорить в Сан Франціско в листопаді цього року.

Хоч цей науковець цілком вито відданий своєму покликанню, то завжди він ще знаходить час на інші зайняття. Неодін лист він написав до сенаторів і конгресменів в обороні свого народу та українських політв'язнів, котрі караються в совєтських тюрмах. Всі ці листи були завжди підписані американськими вченими неукраїнського походження. Малознає, що він є щирим жертводавцем для тих, які потребують допомоги. Він радо допомагає дітям в сиротинцях, бо пам'ятає, як багато йому допомогли його батьки та три брати — Іван, Михайло та Ярослав. Що нам бракує співчуття, він виплачує стипендію одному молодому кандидату на священника. Нам було б побажано бачити більше таких людей як д-р Степан Степура.

І. Б.

А наша „Чайка“ літас...

Перше гніздо, в якому почав молодечий ансамбль „Чайка“ активізуватися, це — Миллвилл, Н. Дж. Його поява знайшла моральну підтримку не тільки серед тут поселених українців, але теж серед неукраїнського громадянства, яке радо бере участь на імпрезах „Чайки“.

Саме тепер, наше місто теж приєдналося, щоб відзначити 200-ліття самостійності ЗСА і також 100-ліття прибуття на американську землю наших перших українських емігрантів. Але навіть тут, на американській землі, наші перші емігранти не загубились безслідно, а потворили свої сильні братські організації, які ділять я діють до цього часу. Заслуга тут в першій мірі наших Церков, що зуміли зібрати і об'єднати перших поселених, в яких ще тоді не було національної свідомості, і вони вливалися в різноманітні інші етнічні групи: русинів, малоросів, росіян, австрійців, москвофілів, заки вони всі не скрісталізувались в один український народ, який сьогодні репрезентує повноценну Україну. Різниця тільки в тому, що перша еміграційна хвиля прибула із Західної України, а вже останні дві світові війни поповнили вщент еміграційні ряди майже з всіх областей великої України.

Отож із цих рядів нашої еміграції, старої і молодшої, виплила українська група-ансамбль переважно наших дітей і сьогодні вони гідно репрезентують українське мистецтво нашою народною танцю.

Не-українське тепло сприяли перші виступи нашої молодого ансамблю. Чия це заслуга немає сумніву, що це добра воля наших емігрантів і завдяки їм, людям доброї волі, маємо нагоду побачити теж українське мистецтво, яке скрісталізувалося в танцювальному ансамблі. До людей доброї волі маємо зачислити передусім самих організаторів, що збирали нашу молодь і надали їй певний напрям. А ними є д-р Кудич з дружиною, Александр Панчишин, Петро Сахарнакський і багато інших. Отож, завдяки їм і отим людям доброї волі, що почувалися оживити національну "ідею", наша "Чайка" оживилася і літас по планеті. Нью Джерзі український національний Фестиваль в Гомелі, описав давав імпрези в Трентоні, і планує відвідати теж інші містечка, де його запрошено. Силою обставин створився біля цього ансамблю Комітет, який охоплює адміністрацію, до якої входять: Стелла Стельмах, Со-

фія Зелер, Фльоренс Сахарнак-кі, Ева Шміркі. Вони то проводять адміністраційну роботу включно із справами переведення проб, організації виїзду на виступи по доколичних містах. До адміністрації належать теж інструктори, які навчали танців. Ними є головний інструктор Мирослав Солтис з Філадельфії і його помічник, який часто його заступає — студент Юрій Ганилей. Цей комітет очолює Олександр, Іван Дупняк, заступник голови, і члени: Стелла Стельмах, Джим Купер і Бері Носка. Ще слід згадати допоміжний гурток т. зв. декоративний, завдання якого полягає в підготовці для виступів Ансамблю про народну ношу. Отож треба признати, що народну ношу дуже гарно пошито, і вона додає дуже багато ефектності до їхніх виступів. Національна ноша є подвійного стилю — полтавська і гуцульська. До цієї декоративної групи належать Оксана Марків, Ніна Кудич і Оларка Цапар.

Знаменитими конференсьями були Дж. Дупняк і Одел Комендор. Пани Дупняк дуже вдало презентували публіці танки і давали короткі пояснення. А вже завершив склад цього ансамблю Ігор Корстен, який грав танцюристом на акордіоні. Останній виступ нашої Ансамблю відбувся 12-го червня ц. р. у залі Американської Ліги у Миллвиллі о год. 4-й по полудні. Залю виповнили постійні приятелі Ансамблю, батьки дітей, цих же виступали і зашквалених їхніми татцями. Танцями проводив помічник інструктора Юрій Ганилей. Ансамбль має 42 танцюристи, в яких українські батьки, хоча тут було й багато з мішаних супруж. Група цих танцюристів ділиться на старших і молодших, проте всі вони в більшості виступають разом. У загальному імпреза випала дуже вдало і Ансамбль презентував біля десяти танців: „Маруся“, „Катерина“, „Гречаники“, „Дощик“, „Запорожжя“ вишнали самі хлопці, завершуючи їхні шаблями символічний тризуб, герб України. Наприкінці танцювали танок „Гопак“, в якому взяли участь усі танцюристи, молодші і старші. Цим великим танцем закінчилася імпреза з нагоди 200-ліття ЗСА і 100-ліття прибуття перших українських емігрантів до береж Америки. Всі танці перешили добре з успіхом і танцюристи отримали гучні оплески.

Микола Погінний

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСОУ!

Замість квитів на свіжу могилу
бл. п. Івж. БОГДАНА ТРЕШНІВСЬКОГО
складом 100.00 доларів
на Український Інститут в Гарварді.
Мирослав і Ірина КОЛТУНЮКИ

В ДЕСЯТУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашої Найдорожчої ДОНІ, СЕСТРИ, ТЕТІ, ШВАГРОВІ

бл. п. АЛЕКСАНДРИ МАРІУ СТАРУХ
будуть відправлені СВАТІ ЛІТУРГІ

у вівторок, 24 серпня 1976 р. в церкві ХРИСТА ЦАРЯ у ФІЛАДЕЛФІІ, Па. і в церкві СВ. О. КОЛОДІ в МІЛВІД, Н. Дж.

Просимо про ласкаві молитви. РОДИНА

І. Б.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ВІДІЛ в БОФФАЛО, Н. Й.

ділитись сумною вісткою, що у вівторок, 17-го серпня 1976 р. померла наша Членка

бл. п. Д-р БОГДАНА САЛАБАН-ГЕЙНС

визначна лікарка і член професури місцевої медичної школи.

Шановній Родині висловлюємо глибоке співчуття.

ВІДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА в БОФФАЛО

ПАРАФІЯ ПОКРОВА ПРЕСВЯТОГО БОГОРОДИЦІ
ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЧНОЇ ЦЕРКВИ
в КЛІВЛЕНДІ-ПАРМІ, Огайо
має шану запросити Вас з Рідною на
вручення вмуровання НАРІЖНОГО КАМЕНЯ
ПІД БУДІВЛЮ СВЯТОПОКРОВСЬКОГО
УКРАЇНСЬКОГО РЕЛІГІОНО-ГРОМАДСЬКОГО ЦЕНТРУ
що його посвятить в Римі
БЛАЖЕННИШИЙ ПАТІЯРХ РОСІЙСЬКИЙ
Неділя, 29 серпня 1976 року
Год. 11-та ранку, Святопокровська послиста, 6810 —
Врод'ю Ровд у Пармі — ТОРЖЕСТВЕННА СО-
БОРНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ.
Год. 12:30 дня — ВРЛОЧЕСТЕ ВМУРОВАВАННЯ НАРІЖ-
НОГО КАМЕНЯ, ПОСВЯЧЕНОГО БЛАЖЕННИ-
ШИМ ПАТІЯРХОМ ІОСИФОМ І.
Год. 1:30 по пол. — СПІЛНА ТРАПЕЗА (у випадку
дошу, святкування відбудеться в будинку).

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ
СВЯТОПОКРОВСЬКОГО ЦЕНТРУ
відбудеться 23-го ЖОВТНЯ 1976 р.

ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ; РІДКІСНІ ВИДАННЯ!
Андрій Яковлів: „ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬ-
НИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1854 р.“ \$2.00
Микола Ковалевський: „ПРИ ДЖЕРЕЛАХ ВО-
РОТІВ“ — мемуари 3.50
Авраам Шпірлі: „У СОВЕТСЬКІЙ КАТІВНІ“ Із
свідчень політв'язня 1.50
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“,
пересилаючи чек або поштовий переказ.

“СВОБОДА” BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Увага! Ваше повільне друком книжки Увага!
ІВАНА КЕДРИНА
Життя — Події — Люди
СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ
LIFE — EVENTS — PEOPLE
MEMOIRS and COMMENTARY
Книжка у твердій темно-блакитній політичній обгортці,
із золотими літерами, роботи мистця
БОГДАНА ВОЖЕМСЬКОГО.
724 сторінок. Ціна 20.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“,
пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи од-
ного долара на кошти пересилки.
СВОБОДА, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

